

ABDULKADİR ÖZTÜRK

TEM SANAT GALERİSİ

Valikonağı Cad. Prof. Dr. Orhan Ersek Sok. 44/2 Nişantaşı 80200 İstanbul Tel: (0212) 247 08 99, 234 13 46 Fax: (0212) 247 97 56

Heykel Sergisi 16 Şubat 1998 - 14 Mart 1998

"Katlanan", 1997, 35 x 19 x 15 cm, bronz

"Özlem", 1997, 47 x 25 x 13 cm, taş

ÖN KAPAK: "Nidaba (Tanrıça)", 1997, 145 x 43 x 29 cm, dut ağacı
ARKA KAPAK: "Genç Kızın Rüyası ", 1996, 88 x 20 x 10 cm, taş

ABDULKADİR ÖZTÜRK

Sanatçıların sanatsal yaşamlarında evreler vardır. Kimi sanatçılarda kısa, kimilerin de uzun süren zaman dilimleri kendi içlerinde bir sonraki yeniliğin ip uçlarını gizler. Öztürk'ün son yapıtları bu yeni oluşumun habercisidir.

Taşı, ağacı, demiri gerece saygılı bir usta titizliği ile işleyen sanatçı yarattığı biçimlere anlamlar yükleyerek izleyiciye sunar.

Bu yapıtlar karşısında edinilen ilk izlenim gerceğin görsel ve dokusal güzelliğidir. Taşın doğal dokusu, yüzeyin parlaklığı, ağacın sıcaklığı, ham demirin mavimsi siyah rengi seyirciyi ilk anda etkisi altına alıyor.

Taş heykellerde bütünün bir parçası olan, ancak izleyiciyi sanatçıyla birlikte düşünmeye götüren hareketli parçalar heykellere kavramsal bir nitelik kazandırıyor. İzleyiciyi yaratma sürecine ortak ediyor. Boşluklara yerleştirilmiş bu işlenmiş ya da hazır irili ufaklı taşlar izleyiciyi görsel anlamda aynı zamanda eğitiyor da. Çünkü o boşluğun eğitilmiş izleyici tarafından görülüp bütünlenen varlığı böylece sıradan izleyiciye uygulatarak gösteriliyor.

Taşın kendi doğal yapısı içinden bulunup keşfedilen formlar, uzamı da içine alarak çevreyle bütünleşiyor. Bir dizi çalışma böyle sürerken, kimileri Francis Bacon'un figürleri gibi boşlukta eriyip belirsizleşiyor. Bunun nedeni, salt taşın doğal biçiminin çağrıştırdığı bir biçim arayışı ile açıklanabilir mi? Belki... Ancak, yüzyılımızın kendine ve çevresine yabancılaşmış insanı bundan daha çarpıcı daha başka bir biçimde anlatılabilir mi?

Çelik heykellerden bir bölümü de böylesi bir çağrışımla keşfedilmiştir. Sanatçı, Antakya demirciler çarşısında araç yaptırarak için dolaşırken bu biçimleri keşfetmiştir. Çapa, kazma alışılmış işlevlerinden çıkıp birer insana dönüşmüştür. Gombrich, "Sanatçı, uzun çalışmalarından sonra keşfettiği şablona daha sonraki sanat yaşamında hep yaptıklarını ve gördüklerini uydurmaya çalışarak başarı elde eder"⁽¹⁾ der. Sanatçı, denizin getirdiği ağaçları heykel yapmak için toplarken her halde onların çağrıştırdığı ile, kendi zihnindekini eşleştirerek bu toplama işlemini yapıyordu. Bir söyleşisinde "Ben heykel yapmak için topluyorum, bazıları yakacak olarak kullanmak için"⁽²⁾ der. Sanırım sıradan insan ile sanatçı ayrımı burada başlıyor: seçmek. Seçmek yaratmanın ilk belirtisi. Öztürk'ün yazının başında değinilen değişimi ağaç heykellerinde çok açık bir şekilde görmektedir.

Öteki çalışmalara göre daha büyük yapılmış ağaç heykellerde sanatçı şiirsel imgelerin verimli alanına alabildiğine girmiştir. Burada; ağacın verdiği olanaklar ve çağrıştırdığı imgeler kullanılırken, abartılı ve tamamen değişime uğramış formlarla yepyeni bir yaratım içine girilmiştir. Bu formlar kesinlikle yaşayan varlıklardır ve kendi gerçekliklerini sergilerler. Picasso bir heykel çalışmasını anlatırken şöyle der; "Bir işe koyulduğunuzda ortaya ne çıkacağını önceden kestiremezsiniz. Bu kararsızlıktan değildir, ancak gerçek şudur ki, çalışma süreci içinde yapıt değişir"⁽³⁾.

Bu son ağaç heykellerde de sanatçı ağaç parçalarını birbirleriyle ilişkilendirmede bütün olasılıkları deneyerek sonuca varmıştır. Parçaların ilişkilendirilmesi aşamasında sanatçı kendini izleyen dostlarının da görüşlerini almıştır. Böylece, belki zihinde bir başka imge ile başlanmış yapıt, süreç içinde bir başka imgeye dönüşebilmiştir. Bu sonuç sanatçı için sürpriz değildir elbette. Çünkü, o sonuç imgesi de zihinde bir yerlerde vardır. Abdulkadir ÖZTÜRK, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde öğretim görevlisidir. Antakya ve çevresini karış karış gezerek taşları, ağaçları inceler, onları toplar, bir kenara koyar. Bu ağaçlar ve taşlar yontulmak için sıralarını beklerler. Çalışması çok yoğunur. Üniversitenin bahçesinde kendine seçtiği bir ağacın altında çalışır. Zaman zaman, kendisini seyredirim. Gider gelir bakarım. Yapıtın oluşumunun ortaya çıkış serüvenini izlerim. Sanatçı ile yapıt arasında gelişen bu gizemli ve de sessiz diyalog izleyicilerin varlığı ile kimi zaman söyleşilerle sesliliğe dönüşür. Böylece izleyiciler sanatçının yöntemini öğrenirler, yaratıcılığında tanık olurlar. İki ağaç heykel böyle bir ortamda yapıldı. Adım adım, ağaç kütükler yapıt gerçeğine, her yapıtta olduğu gibi insanla kesinlikle ilişkili imgelere dönüştü. Bunlar kendine ve çevresine yabancılaşmış insanlar değillerdi artık. Onlar Anadolu geleneğinin sürdürdüğü tanrılar, idoller, kral ve kraliçelerdi. Bu nedenle onlara Sümerli adlar verildi.

Antakya heykel geleneği Antik Çağ'dan bugüne Abdulkadir ÖZTÜRK ile sürüyor.

Prof. Olcay KIRIŞOĞLU
Mustafa Kemal Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi
Dekani

1. Gombrich, E. 1969 Art and Illusion: A Study in The Psychology of Pictorial Representations (Truth and Stereotype. Princeton, NJ: P.V.P.)
2. Baykal, E. 1994 Anons: Plastik Sanatlar Dergisi, s. 24-25.
3. Penrose, R. 1967 Picasso; Sculpture, Ceramics, Graphic Work, Tate Gallery - Sergi Kataloğu s. 14.

"İçteki Figür", 1997, 26 x 24 x 17 cm, taş

"Ana Kucağı", 1997, 20 x 28 x 15 cm, taş

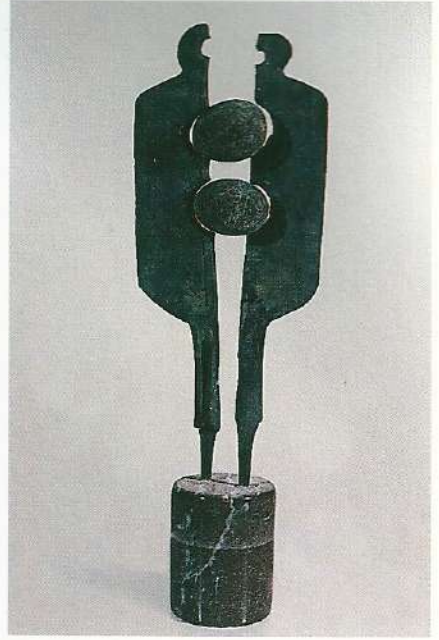
"1. Lugal (Büyük Adam)", 1997, 135 x 41 x 62 cm, meşe ağacı

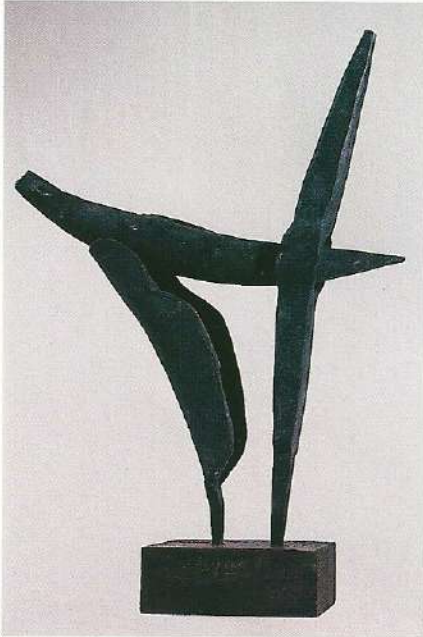
"2. Lugal (Büyük Adam)", 1997, 145 x 33 x 35 cm, ceviz ağacı

"Kat Kat Uzmanmak", 1997, 29 x 5 x 5 cm, bronz

"İdol Serisi V", 1997, 57 x 18 x 10 cm, çelik

"İdol Serisi IV", 1997, 52 x 30 x 8 cm, çelik

"İdol Serisi III", 1997, 37 x 30 x 10 cm, çelik

"İkili Hareket", 1997, a) 30 x 25 x 13 cm, taş
b) 25 x 17 x 7 cm, taş

"Taşlardaki Sevgi", 1997, a) 34 x 29 x 20 cm, taş
b) 39 x 10 x 10 cm, taş

"Taşların Çılgılığı", 1997, a) 28 x 18 x 12 cm, taş
b) 46 x 13 x 17 cm, taş

"Kuşlar", 1997, a) 40 x 33 x 9 cm, taş
b) 28 x 11 x 5 cm, taş

"Güzel Görünmek", 1997, 44 x 12 x 8 cm, taş

"Taştaki Değişim", 1997, 52 x 25 x 13 cm, taş

"İkili İdoller", 1997, 57 x 14 x 12 cm, taş

"2'li Portre", 1997, 30 x 13 x 8 cm, taş

"Portre I", 1997, 39 x 17 x 10 cm, taş

"Portre III", 1997, 36 x 14 x 8 cm, taş

"Taşınan Dünya", 1997, 29 x 16 x 10 cm, taş

ABDULKADİR ÖZTÜRK

1949 yılında Sivas'ta doğan Abdulkadir Öztürk, 1968 yılında Sivas Pamukpınar Öğretmen Okulu'nu, 1974 yılında da İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'nu bitirdi. Halen, Mustafa Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Sanatçının Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Heykel Ana Sanat dalında yaptığı tez çalışmaları kapsamındaki heykeller de bu sergide sergilenmektedir. Son altı yıldır İstanbul Sanat Fuar'larında, Tem Sanat Galerisi pavyonunda sergilenen eserleri dikkatle izlenilmekte olan Abdulkadir Öztürk, Taksim Sanat Galerisi'nde, Hatay

Arkeoloji Müzesi'nde, Hatay M. K. Ü. Sanat Galerisi'nde ve Tem Sanat Galerisi'nde (1994,1996,1998) olmak üzere altı kişisel sergi açmıştır.

Antakya yöresindeki doğal malzemeleri çok iyi inceleyen sanatçının elinde doğal formlar başka bir anlam kazanır; insanı çağırıştır ve idoleştirir.

Konusunu insandan alan Abdulkadir Öztürk'ün çok çeşitli malzeme ile yaptığı heykeller yaşadığı çağın bir anlatımı gibidir. Eserlerinde insanın yaşam mücadelesini, sevgiyi, erotikmi iç içe, sıcak fakat sorgulayan bir dille işleyen sanatçı, soyutlayıcı gizemler kattığı insan figürünü yüceltir.

"Anne ve Çocuk", 1997,
33 x 23 x 12 cm, taş

"Taşın Sessizliği" 1997,
41 x 33 x 20 cm, taş

TEM SANAT GALERİSİ

Valikonağı Cad. Prof. Dr. Orhan Ersek Sok. 44/2 Nişantaşı 80200 İstanbul Tel: (0212) 247 08 99, 234 13 46 Fax: (0212) 247 97 56